

*Подарунок на віки:
книжкова колекція родини Аммосових
у фонді Миколаївської обласної
універсальної наукової бібліотеки*

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ, НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ВІЙСЬКОВОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

**Подарунок на віки:
книжкова колекція родини Аммосових
у фонді Миколаївської обласної
універсальної наукової бібліотеки**

Каталог

Миколаїв, 2022

УДК 017.1 (477.73 – 25) МОУНБ : 929 Аммосови
А 61

Подарунок на віки : книжкова колекція родини Аммосових у фонді
Миколаївської обласної універсальної наукової бібліотеки : каталог /
упоряд. Л. Красильнікова ; ред.: Н. Моїсеєва, Л. Голубенко ; Миколаїв.
обл. універс. наук. б-ка. – Миколаїв, 2022. – 42 с.

ВІД УПОРЯДНИКА

Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека – найстаріша книгозбірня південного регіону – була створена в 1881 р. та первісно одержала назву – Миколаївська громадська бібліотека. До її заснування й подальшої діяльності були причетні найкращі представники краю, які піклувалися про примноження фонду бібліотеки.

Вагомий внесок в освітній та культурний розвиток нашого міста внесли представники родини Аммосових. У фонді бібліотеки зберігаються 36 назв видань з їхньої приватної бібліотеки, на яких містяться володарські ознаки членів родини: Миколи, Григорія Івановича та Дмитра Григоровича Аммосових.

У каталозі матеріал розташований в алфавітному порядку прізвищ авторів та назв видань. Бібліографічний опис здійснено згідно з чинними стандартами. До кожного бібліографічного опису додаються анотація та книгознавча характеристика примірника (опис палітурки, наявність власницьких і дарчих написів, позначок, штампів, печаток). Відомості, що викликають сумніви, подані у квадратних дужках. Видання споряджене предметним покажчиком.

Каталог призначений для дослідників, науковців, краєзнавців, викладачів, працівників музеїв, архівів, бібліотек, студентів, а також широкого кола читачів.

НИЖКОВЕ ЗІБРАННЯ РОДИНИ АММОСОВИХ

Аммосови (писалися також Амосови та Оммосови) – стародавній дворянський рід. Дане прізвище починає свою історію від Василя Аммосова, який жив на початку XVII ст. На сьогодні діяльність власників колекції дуже мало вивчена, вдалося знайти відомості лише про Миколу та Дмитра Григоровича Аммосових.

Микола Аммосов – був власником палітурної майстерні в Миколаєві, про що свідчить наклейка на форзаці видання І. Александрова «Методы решений геометрических задач на построение и Сборник геометрических задач с полными и краткими решениями» (1885) – «Переплётный мастер Н. Аммосов. В Николаеве».

Дмитро Григорович Аммосов – військовий, вчений, освітянин, один із засновників Миколаївського яхт-клубу в кінці XIX ст. Він мав чин надвірного радника, що відповідало військовому званню капітана Прангу. Викладав математику в Миколаївській гімназії. Дуже захоплювався астрономією і, перебуваючи в штаті Миколаївської астрономічної обсерваторії, багато годин проводив там, допомагаючи керівнику цієї установи. Деякий час Аммосов обіймав посаду помічника астронома. Маючи чудову математичну підготовку, він виявив великі здібності до практичних робіт в обсерваторії.

Дмитро Григорович також був добрим яхтсменом. Довгий час був одним із членів комітету миколаївського яхт-клубу, працював у комісії з розробки проекту та кошторису спорудження будівлі яхт-клубу. У різні роки для особистого користування мав яхти «Гроза», «Бівень», «Мартин», «Сухум», ходив під вітрилами у дальні плавання. Він брав участь у численних вітрильних змаганнях, часто посідаючи перші та другі місця. Аммосов став першим володарем почесного призу – перехідного Кубка суднобудівного товариства, заснованого в 1913 р. і присуджуваного керманичу, який здійснив найбільше далеких походів у сезон. Йому було видано також цінний жетон на честь завоювання кубка.

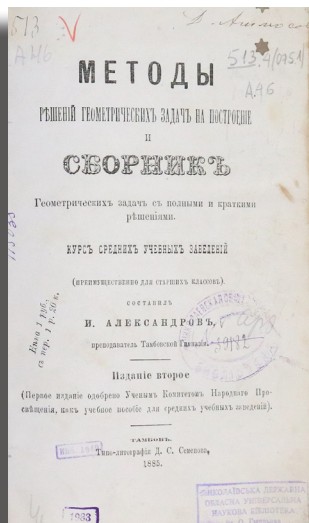
На жаль, невідомо, скільки видань налічувало особисте книжкове зібрання Д. Г. Аммосова. У фонді

обласної бібліотеки на сьогодні виявлено 24 книги з його колекції. Вивчивши ці примірники, можна сказати, що характер бібліотеки визначався професією власника та його захопленнями. Більшість колекції складають видання з алгебри, геометрії, хімії, географії, збірники завдань. Також представлені лощі, морехідні таблиці, книги з судноводіння та морехідної астрономії, науково-популярні видання з астрономії. На всіх примірниках цієї невеликої за чисельністю колекції є автограф власника чорним чорнилом або олівцем на обкладинці або титульній сторінці.

Про належність видань до колекції свідчать написи олівцем на форзаці книг «Д. Аммосов». На полях книг збереглися численні зауваження, зроблені олівцем. Крім того, колишній власник виправив друкарські помилки, знайдені ним у тексті. Позначки олівцем є також на сторінках інших книжок, що належали Д. Г. Аммосову. Це дозволяє говорити про нього як уважного читача.

У приватній бібліотеці Д. Г. Аммосова були також видання з дарчими написами авторів, що свідчить про дружні стосунки, які він підтримував з відомими вченими, письменниками та громадськими діячами. Наприклад, у книзі «К вопросу о бесконечно-малых деформациях поверхности» (Харків, 1900) відомого математика А. П. Пшеборського зберігся напис «Многоуважаемому Дмитрию Григорьевичу Аммосову от автора».

Книжкова колекція безсумнівно представляє величезний науковий інтерес для сучасних дослідників.

1. Александров, И. Методы решений геометрических задач на построение и Сборник геометрических задач с полными и краткими решениями : курс сред. учеб. заведений (преимущественно для ст. кл.) / И. Александров. – 2-е изд. – Тамбов : Типолитогр. Д. С. Семёнова, 1885. – II, 201 с. : ил. ; 8°.

У книзі вченого-математика, викладача висвітлюються способи дослідження завдань на побудову геометричних фігур. Детально характеризуються наступні методи: паралельного перенесення, обертання, зворотних фігур. Доповнені пояснення про методи подібності та множення фігур, до всіх важких завдань наведено докладні рішення.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним папером з малюнком «під мармур», коричневий напівшкіряний корінець), в задовільному фізичному стані.

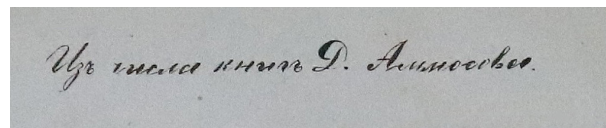
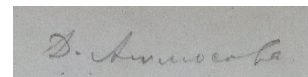
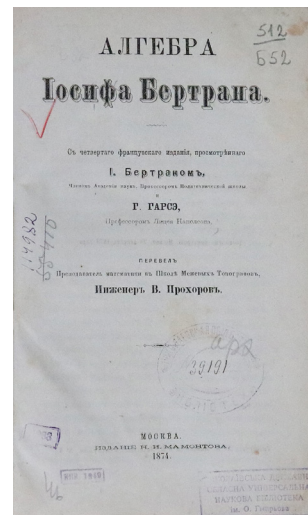
Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов»; на верхньому форзаці – наклейка «Переплётный мастер Н. Аммосов. В Николаеве», підпис чорними чорнилами «Николая Аммосова. Сухум 25 сентября 1884 г.», малюнки, що створені синіми чорнилами та олівцем: свічник, ложка, ніж, ручка-перо, ваги; с. I – підпис чорними чорнилами «Николай Аммосов».

2. Бертран, И. Алгебра / И. Бертран ; с 4-го фр. изд. просм. И. Бертраном и Г. Гарсэ ; пер. В. Прохоров. – Москва : Изд. М. И. Мамонтова, 1874. – VI, 568, II с. ; 8°.

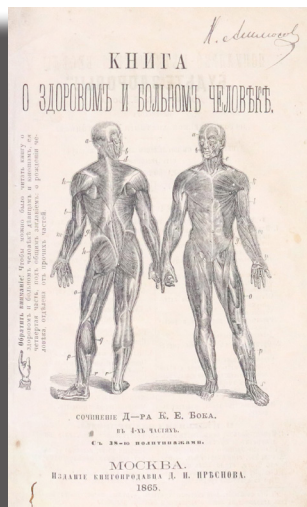
Видання французького математика детально висвітлює основи математичної науки. Легко та доступно подається матеріал про алгебраїчні операції, відношення, утворення. Пояснюються математичні рівняння, структури, теорія чисел, диференціальна геометрія, теорія ймовірності та термодинаміки.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні коричневим папером з малюнком «під мрамур», коричневий напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис олівцем «Д. Аммосова», підпис чорними чорнилами «Из числа книг Д. Аммосова»; сторінці перед титульною сторінкою, с. I – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосова».

3. Бок, К. Э. Книга о здоровом и больном человеке / К. Э. Бок ; пер. с 5-го нем. изд. Бочкарова. – Москва : В унив. тип. (Катков и К°), 1865. – VI, 534 с. : ил. ; 8°.

Видання детально висвітлює широкий спектр питань, що пов'язані із охороною здоров'я: гігієну здорової людини в різні роки життя, будову її тіла, періоди життя, основи правильного харчування, обмін речовин, очищення крові, правила гігієни для різних професій тощо. Доповнюють матеріал пояснювальні малюнки.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним коленкором, коричневий напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці, авантитулі – підпис чорними чорнилами «Н. Аммосов».

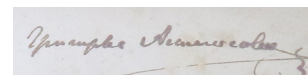
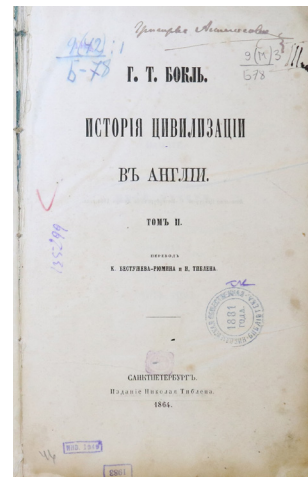
4. Бокль, Г. Т. История цивилизации в Англии / Г. Т. Бокль. – Санкт-Петербург : Изд. Н. Тиблена. Тип. П. А. Кулиша.

Т. 2 / пер. К. Бестужева-Рюмина, Н. Тиблена. – 1864. – XII, 510, 15 с. ; 8°.

Видання англійського мислителя є пам'яткою політичної та соціологічної думки XIX ст. Книга містить найцікавіші та оригінальні роздуми над проблемами історії та розвитку цивілізації, що набули нової актуальності в наш час. Додаються перелік джерел, якими користувався автор, цінні примітки до розділів книги, каталог книжкової торгівлі Н. Тиблена.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні коричневим папером з малюнком «під мармур»), в незадовільному фізичному стані (пошкоджений корінець).

Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Григорія Аммосова», с. 33, 163, 189, 210 – примітки олівцем.

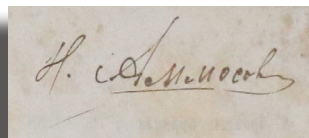
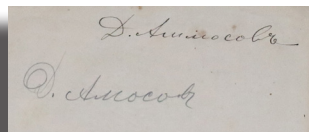

5. Бугаев, Н. В. Руководство к арифметике. Арифметика целых чисел / Н. В. Бугаев. – 4-е изд. – Санкт-Петербург : Изд. Н. И. Мамонтова. Тип. А. И. Мамонтова и К°, 1882. – IV, 145 с. ; 8°.

Підручник систематично, детально, доступно викладає основні математичні поняття: нумерація, математичні дії та їхня перевірка, зміна суми, різниці, множення, складні математичні дії, властивості дробів, основні дії з дробами, потрібні правила тощо.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні коричневим папером, чорний напівшкіряний корінець), в незадовільному фізичному стані (пошкоджені корінець та верхня кришка книжкового блоку).

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис чорними чорнилами та олівцем «Д. Аммосов». На титульній сторінці першої книги – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов», титульній сторінці другої книги – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов», печатка синіми чорнилами «Книжный и нотный магазин М. О. Шаха в Николаеве. Письменные и рисовальные принадлежности», с. III – підпис чорними чорнилами «Н. Аммосов».

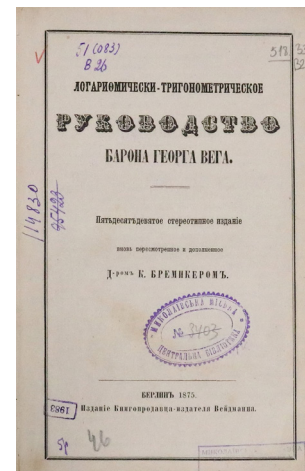
6. Вега, Г. Логарифмически-тригонометрическое руководство / Г. Вега. – 59-е изд., стер., вновь пересм. и доп. К. Бремикером. – Берлин : Изд. книгопродавца Вейдманна, 1875. – XXIX, 575 с. : табл. ; 8°.

В обчислювальній практиці різноманітних спеціальностей та професій дуже часто доводиться звертатися до семизначних логарифмів. Серед таблиць цього виду найбільшою популярністю в інженерно-технічних, наукових колах на той час використовувалися семизначні таблиці австрійського математика.

Видання складається із таблиць звичайних або бригових логарифмів натуральних чисел (від 1 до 100 000), логарифмів синусів та тангенсів (від 0 до 5 градусів), логарифмів тригонометричних функцій (від 0 до 90 градусів), допоміжної таблиці.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним коленкором, чорний напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в незадовільному фізичному стані (пошкоджений корінець).

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис чорними чорнилами – «Д. Аммосова», на останній сторінці, нижньому форзаці збереглися написи формул олівцем.

D. Ammosova.

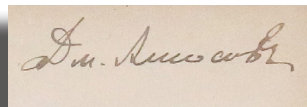
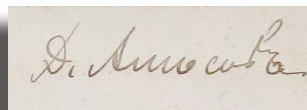
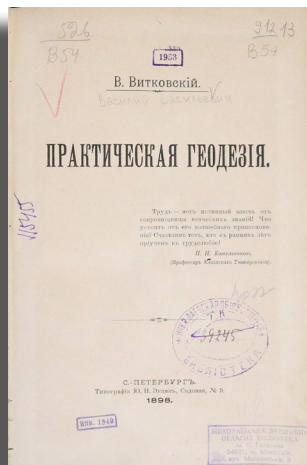
$$\frac{\lg a + \lg b}{\lg a - \lg b} = \frac{\sin(a+b)}{\sin(a-b)}$$

7. Витковский, В. В. Практическая геодезия / В. В. Витковский. – Санкт-Петербург : Тип. Ю. Н. Эрлиха, 1898. – XIV, 838 с. : [4] л. табл. : ил. ; 8°.

Видання доктора астрономії та геодезії, професора є повним керівництвом для виробництва та обчислення триангуляцій та інших геодезичних робіт. У книзі розкриваються наступні теми: земний сфероїд, триангуляція, геодезична розвідка, тригонометричні знаки, вимірювання базисів, географічні координати, місцеві тяжіння, обчислення висот, нівеліртеодолітні роботи, фізичне нівелювання, знімальні планшети, теорія виду Землі, маятники.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні зеленим папером з малюнком «під мармур», коричневий напівшкіряний корінець із сліпим (блітновим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосова», сторінці після титульної сторінки – підпис чорними чорнилами «Дм. Аммосова», с. 396 – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов».

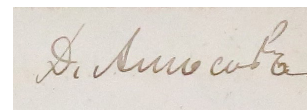
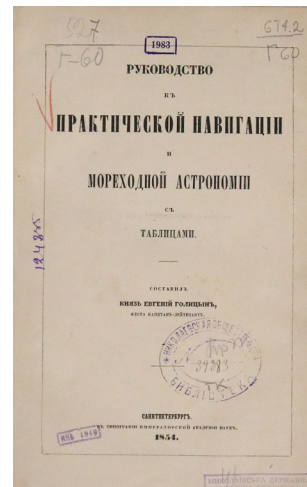

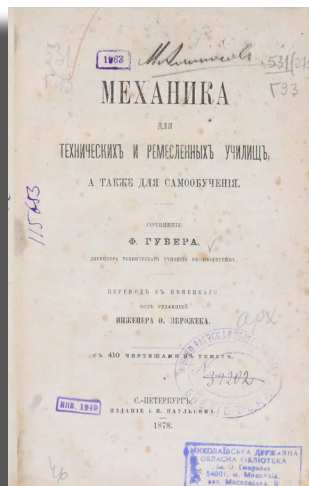
8. Голицын, Е. Руководство к практической навигации и мореходной астрономии с таблицами / Е. Голицын. – Санкт-Петербург. : В тип. Имп. акад. наук, 1854. – VI, 200, 455 с. : табл. ; 8°.

Практичний посібник висвітлює засоби навігації для кораблів, морехідну астрономію, надає відомості щодо приладів для орієнтування під час плавання (компасу та лагу), морських мап. Видання містить 68 таблиць та велику кількість довідкового матеріалу.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні малиновим коленкором, коричневий напівшкіряний бинтовий корінець із золотим тисненням, на корінці зазначені прізвище автора та назва видання), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На сторінці після титульної сторінки, с. 41, 139, 201, 449 – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов».

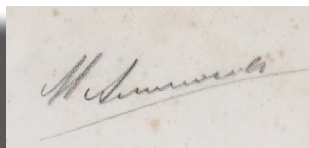

9. Губер, Ф. Механика для технических и ремесленных училищ, а также для самообучения : пер. с нем. / под ред. Ф. Зброжека. – Санкт-Петербург : Изд. И. И. Паульсона. Тип. В. Безобразова и К°, 1878. – XVIII, 590 с. : ил. ; 8°.

Видання детально висвітлює загальні відомості аналітичної, практичної, будівельної, парової механіки, основи гідравліки, різноманітні засоби проектування механічних пристосувань.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні коричневим папером з малюнком «під мрамур», чорний напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці, титульній сторінці, с. 79 – напис олівцем «М. Аммосов», с. III – підпис чорними чорнилами «Н. Аммосов», с. 142, 143, 146, 147, нижньому форзаці – формули олівцем.

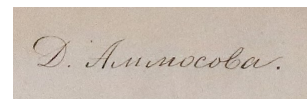
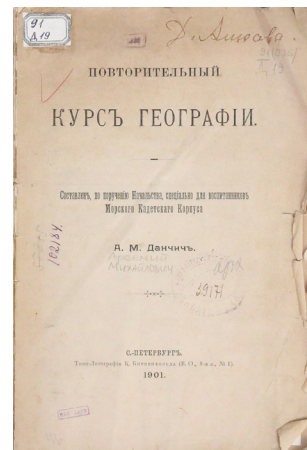

10. Данчич, А. М. Повторительный курс географии / А. М. Данчич. – Санкт-Петербург : Типолитограф. К. Биркенфельда, 1901. – VII, 159 с. : 11 л. к. ; 4°.

Підручник складений спеціально для учнів Морського кадетського корпусу. Приводяться загальні відомості з географії, фізичний огляд земної кулі, короткі огляди даних про світові океани. Детально викладається опис берегів Європи, умови плавання біля них, наводиться характеристика приморських міст, їхнє торговельне та військово-морське значення. Доповнюють текст 12 спеціальних мап.

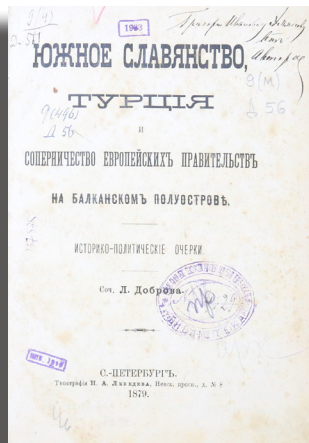
Обкладинка: оригінальна втрачена.

Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосова», с. 62, 156 – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов».

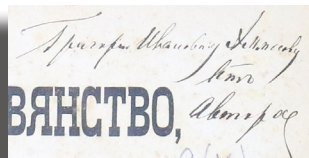
11. Добров, Л. Южное славянство, Турция и соперничество европейских правительств на Балканском полуострове : ист.-полит. очерки / Л. Добров. – Санкт-Петербург : Тип. А. Н. Лебедева, 1879. – XIV, 643 с. ; 8°.

В історичних нарисах автор висвітлює різноманітний матеріал про південне слов'янство, Туреччину та суперництво європейських урядів на Балканській землі: поява слов'ян на півострові, їхнє зіткнення з Візантією, походження болгар, сербів, становлення турків на Балканському півострові тощо.

Обкладинка: оригінальна, видавнича, тверда, напівшкіряна (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні світлим папером, на верхній кришці зазначені прізвище та ініціали автора, назва книги, місце, рік видання, чорний напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Григорию Ивановичу Аммосову от автора».

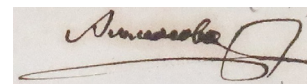
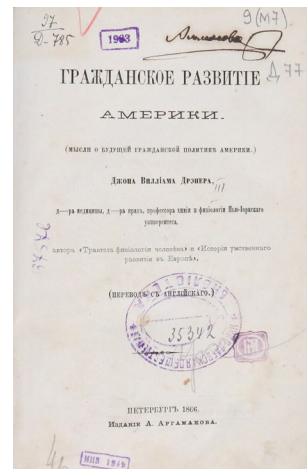

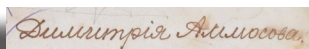
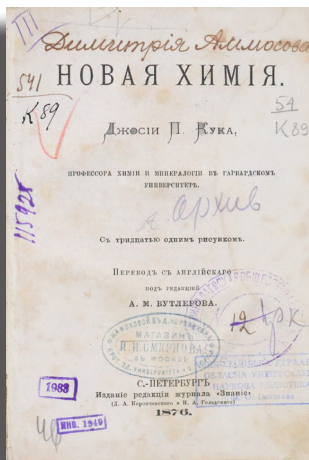
12. Дрэпер, Дж. В. Гражданское развитие Америки : (мысли о будущей граждан. политике Америки) : пер. с англ. / Дж. В. Дрэпер. – Санкт-Петербург : Изд. А. Аргмакова. Тип. Куколь-Яснопольского, 1866. – 334 с. ; 8°.

Видання американського філософа, лікаря, історика присвячене політичній історії та суспільству США. Автор розглядає географічне та природне становище американського континенту, кліматичні умови, використовує еволюційні ідеї Ч. Дарвіна та Г. Спенсера, велику увагу приділяє питанню еміграції, впливу різних національностей на розвиток громадянського суспільства.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним папером з квітковим орнаментом, коричневий напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням, на корінці зазначені назва книги, прізвище автора), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Аммосова».

13. Кук, Дж. П. Новая химия : с 31 рис. : пер. с англ. / Дж. П. Кук ; под ред. А. М. Бутлерова. – Санкт-Петербург : Изд. ред. журн. «Знание» (Д. А. Коропчевского и И. А. Гольдсмита). Тип. В. Демакова, 1876. – IV, 403 с. : ил. ; 8°.

Книга американського вченого, професора хімії та мінералогії заснована на лекціях, прочитаних автором в 1872 р. в інституті Лоуелла в Бостоні. У виданні висвітлюються основні питання з хімії, матеріал представлений в популярному викладі, доповнюють текст пояснювальні малюнки та таблиці.

Обкладинка: оригінальна, тверда, коричнева напівшкіряна (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні коричневим папером з малюнком «під мрамур», коричневий напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці, титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Димитрия Аммосова», на титульній сторінці – печатка синіми чорнилами «Магазин И. И. Смирнова в Москве», на с. 1 – підпис чорними чорнилами «Аммосова», на с. 100, 200, 300 – підпис чорними чорнилами «Амм.».

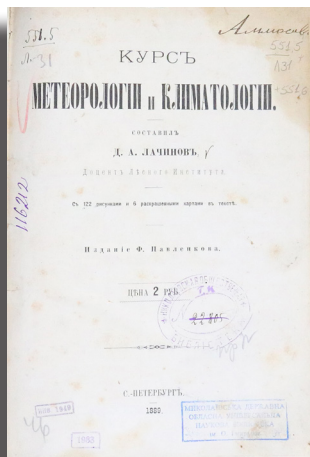
14. Ланге, М. Авраам Линкольн и великая борьба между Северными и Южными американскими штатами в продолжение 1861-1865 годов : пер. с нем. / М. Ланге. – Санкт-Петербург : Тип. Куколь-Яснопольского, 1867. – 474, IV с. : 1 л. портр. ; 16°.

Книга німецького письменника присвячена А. Лінкольну та його ролі в історії громадянської війни США. Політичний діяч особисто спрямовував воєнні дії, що призвели до перемоги над Конфедерацією під час військової компанії 1861-1865 рр. Його президентська діяльність посилила виконавчу владу та сприяла скасуванню рабства на території США.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним коленкором, чорний напівшкіряний корінець із золотим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис чорними чорнилами «Н. Аммосова», наклейка у вигляді військового солдата, підпис чорними чорнилами «Новейшая карта Африки однолистовая немецкая Флеминга».

15. Лачинов, Д. А. Курс метеорологии и климатологии / Д. А. Лачинов. – Санкт-Петербург : Изд. Ф. Павленкова. Тип. т-ва «Обществ. польза», 1889. – [8], III, 332 с., [5] л. к. : ил. ; 8°.

Книга є своєрідним керівництвом для ознайомлення з метеорологією та кліматологією. У виданні розглядаються основні природні явища, погодні зміни, методи та прилади для спостережень за ними. Текст доповнено численними малюнками, схемами, метеорологічними картами. Відзначається безперечна важливість метеорології для сільського господарства, агрономії та лісівництва.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні зеленим папером із малюнком «під мармур», коричневий напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

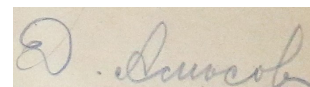
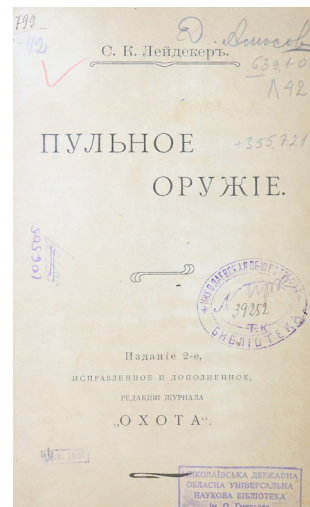
Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Аммосов», с. 5 – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов», на кольоровій ілюстрації (між с. 134 і 135) – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосова».

16. Лейдекер, С. К. Пульное оружие / С. К. Лейдекер. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва : Изд. ред. журн. «Охота». Типолитогр. «Рус. т-ва печ. и изд. дела», 1905. – 62 с. : ил. ; 8°.

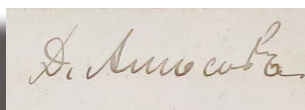
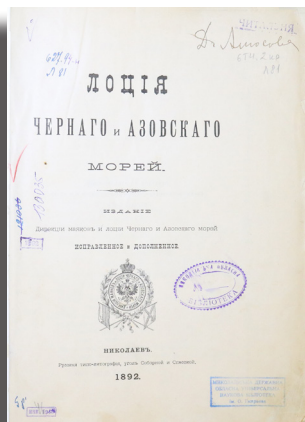
Автор аналізує застосування гвинтівки щодо полювання на птахів, наводить найбільш оптимальні співвідношення заряду і ваги кулі для стрільби при природних умовах – на відкритих просторах або в лісі, де доводиться враховувати поправки на вітер. Книга містить описи різних типів гвинтівок, що супроводжуються ілюстраціями.

Обкладинка: оригінальна, видавничка, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні світлим папером, світло-коричневий коленкоровий корінець, на верхній кришці книжкового блоку зазначені прізвище та ініціали автора, назва книги, ціна, які укладені в прямокутну рамку із квітковим малюнком), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На обкладинці – напис олівцем «Д. Г. Аммосов», титульній сторінці – напис олівцем «Д. Аммосов».

17. Лоція Чёрного и Азовского морей. – Изд. Дирекции маяков и лоции Чёр. и Азов. морей, испр. и доп. – Николаев : Рус. типолитогр., 1892. – XXIII, 487, [35] л. к. ; 4°.

Видання присвячене детальному опису Чорного і Азовського морів, їхній прибережній смузі, призначене для професійних мореплавців. Додатково перераховуються всі місця, якими можна скористатися для зупинки або швартування, наводяться дані про системи маяків, рельєф дна, характер хвиль, припливи і відливи, розподіл морських і повітряних течій і в залежності від них – найвигідніші шляхи для морських переходів.

Вказуються всі небезпеки і негаразди, які загрожують військовим морякам, наводяться періодичність і сила штормів. Текст книги доповнюється різноманітними чорно-білими картами, планами, таблицями відстаней між портами, алфавітним покажчиком.

Обкладинка: оригінальна, видавнича, тверда, коленкорова (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні світло-коричневим папером, світло-коричневий коленкоровий корінець, на верхній кришці книжкового блоку зазначена назва книги), в задовільному фізичному стані.

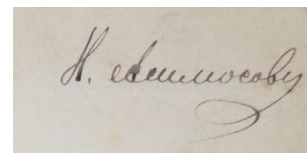
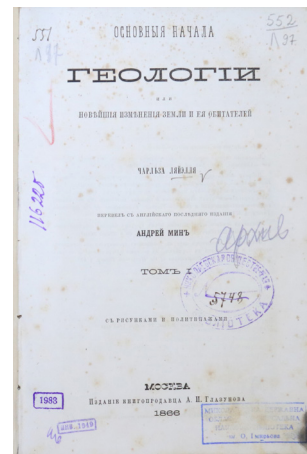
Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов».

18. Ляйэлль, Ч. Основные начала геологии, или новейшие изменения земли и ее обитателей / Ч. Ляйэлль ; пер. с англ. послед. изд. А. Мин. – Москва : Изд. А. И. Глазунова. Тип. Грачева и К, 1866. Т. 1. – 1866. – IX, VI, 399 с. : [1] л. ил. ; 8°.

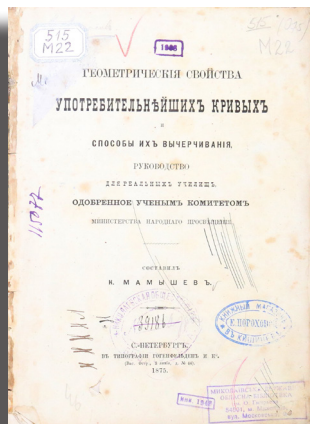
Видання британського вченого – одне з перших фундаментальних наукових праць з геології. Вперше надруковано в 1830-1833 рр. англійською мовою, пізніше, в 1866 р. – російською мовою. Книга справила значний вплив на теорію еволюції Чарльза Дарвіна. Автор детально висвітлює історичний розвиток геології, геологічні дослідження, характеризує склад гірських порід, дії морських приливів та відливів, течій тощо.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним папером, коричневий коленкоровий корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис чорними чорнилами «Н. Аммосову», сторінці перед титульною сторінкою – підпис олівцем «Аммосова».

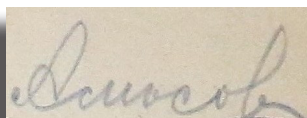

19. Мамышев, К. Геометрические свойства употребительнейших кривых и способы их вычерчивания : рук. для реальн. училищ / К. Мамышев. – Санкт-Петербург. : Тип. Гогенфельден и К°, 1875. – [4], 41, [2] с., [2] л. ил. ; 8°.

Навчальний посібник підготовлений для учнів спеціальних технічних закладів, висвітлює теоретичні основи геометрії, пояснює властивості еліпсу, гіперболи, параболі, логарифмічної спіралі та ін. Додаються схеми креслення геометричних фігур на площині.

Обкладинка: оригінальна втрачена.

Особенности примірника. На титульній сторінці в лівому верхньому куті – напис олівцем «Аммосов», печатка синіми чорнилами «Книжный магазин Е. Пороховой в Кишинёве».

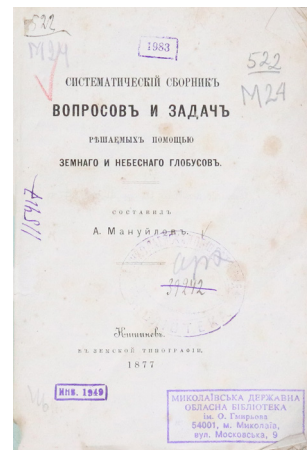

20. Мануйлов, А. Систематический сборник вопросов и задач, решаемых помощью земного и небесного глобусов / А. Мануйлов. – Кишинёв : В зем. тип., 1877. – VIII, 93 с. ; 16°.

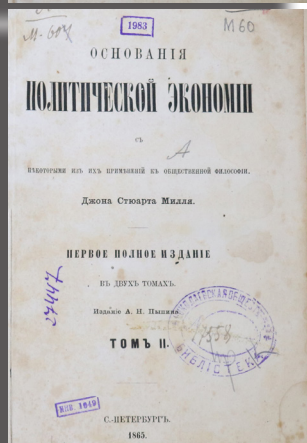
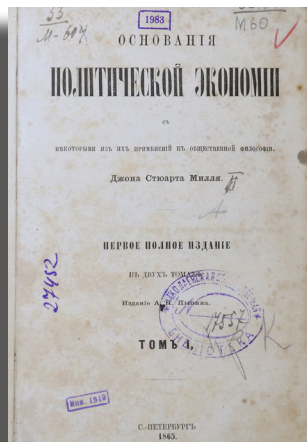
Видання складається із різноманітних задач для вивчення математичної географії, практичних робіт із глобусом, наводяться таблиця положень сонця, основні відомості про земну кулю, рух місяця тощо.

Обкладинка: оригінальна, видавнича, м'яка, в незадовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На обкладинці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосова».

Д. Аммосова

Аммосова

21. Милль, Д. С. Основания политической экономии, с некоторыми из их применений к общественной философии / Д. С. Милль. – 1-е полн. изд. – Санкт-Петербург : Изд. А. Н. Пыпина, 1865.

Т. 1. – 1865. – 564 с. ; 8°.

Т. 2. – 1865. – 507 с. ; 8°.

Двотомне видання відомого англійського мислителя та економіста неодноразово перевидавалося та було перекладене на іноземні мови. Розділи книги присвячені виробництву, розподілу, обміну, прогресу капіталізму та ролі держави в економіці.

В теоретичних питаннях автор залишається вірним Рікардо та Мальтусу. Він приймає всі найважливіші теорії Рікардо: вчення про цінність, заробітну плату, ренту, але згідно з Мальтусом визнає небезпеку необмеженого зростання населення. Найважливішим доповненням автора до теорій Рікардо є визнання цінності товарів у міжнародній торгівлі.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні коричневим папером з малюнком «під мармур», коричневий напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірників. Т. 1: на верхньому форзаці – напис чорними чорнилами «Аммосова», с. 3 – підпис чорними чорнилами «Аммосова», с. 274 – напис олівцем, с. 505 – напис формул олівцем. Т. 2: на верхньому форзаці, сторінці після титульної сторінки – напис чорними чорнилами «Аммосова», с. 71 – незрозумілий напис чорними чорнилами.

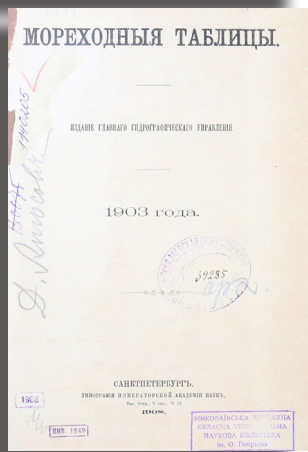
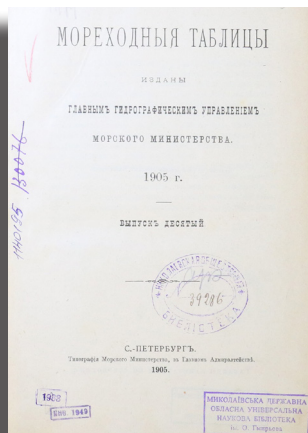
22. Митчель, О. М. Небесные светила, или Планетные и звёздные миры : попул. излож. великих открытий и теорий новейшей астрономии / пер. с англ. А. Миня. – 3-е изд., доп. по 7-му послед. англ. изд. – Москва : Тип. Грачева и К°, 1868. – [3], IV, 415, [1] с., [1] л. портр. : ил. ; 8°.

У книзі автор наводить цінні історичні, наукові факти та відомості, що стосуються астрономічних спостережень, досліджень, методик, інструментарію, що відбувалися в різні часи. Подає оцінки праць Коперника, Галілея, Кеплера, Ньютона, Галлея, Брадлея та інших. Видання написано живою і ясною мовою, читається з великим інтересом.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним папером, чорний напівшкіряний корінець, із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис чорними чорнилами «Д. Г. Аммосова», на авантитулі – підпис чорними чорнилами «Дмитрия Григорьевича Аммосова», на титульній сторінці, с. 65, 75, 159, 293, 337 – відбиток «Григорий Иванович Аммосов».

D. Ammosov

23. Мореходные таблицы, изданы Главным гидрографическим управлением морского министерства. – Санкт-Петербург : Тип. мор. м-ва.

Вып. 10. – 1905. – XII, 342 с. ; 8°.

[1903]. – Изд. Гл. гидрогр. упр. Тип. Имп. акад. наук, 1908. – 156 с. ; 8°.

Морехідні таблиці є навігаційним довідником та навчальним посібником для професійних моряків. Видання підготовлене з урахуванням зауважень та пропозицій штурманів та судноводіїв флотів. Містить детальний пояснювальний текст, 61 таблицю.

Обкладинки видань. Видання 1905 р.: оригінальна, видавнича, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні малиновим папером, коричневий напівшкіряний корінець із золотим тисненням), в задовільному фізичному стані. Видання 1908 р.: видавнича, тверда, коленкорова (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні світло-коричневим папером, світло-коричневий коленкоровий корінець, на корінці зазначені назва книги, рік випуску – 1903, літери «Г. М. Ш.»), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірників. Видання 1905 р.: на верхньому форзаці – напис олівцем «Д. Аммосов», с. 181, 193, 194, 195, 208 – формули олівцем, с. 129, 131, 77, 210, 211, 223, 224, 225, 342 – примітки олівцем, на нижньому форзаці – написи та формули олівцем. Видання 1908 р.: на титульній сторінці напис олівцем «Д. Аммосов», с. 156 – формули олівцем.

24. Полный русско-французский словарь / сост. Н. П. Макаров. – 3-е изд., доп. – Санкт-Петербург : Изд. Н. П. Макарова. Тип. Тренке и Фюсно. Текст печатан в тип. т-ва «Обществ. польза», 1881.

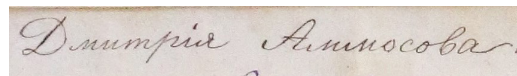
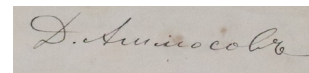
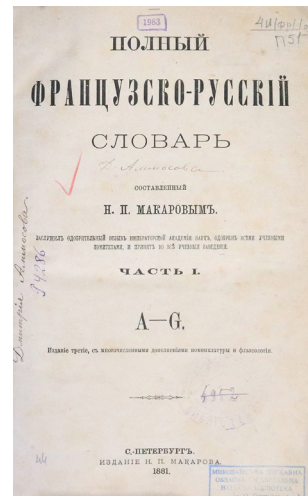
Ч. 1 : А-Г. – XI, [1], 509 стб. ; 8°.

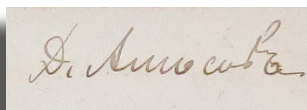
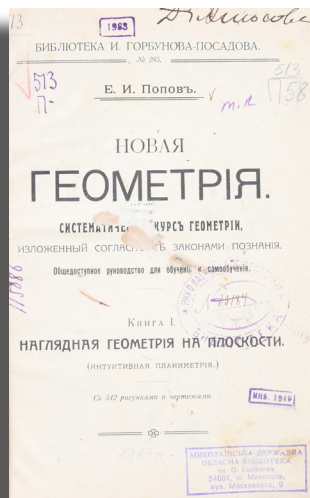
Ч. 2 : Н-З. – 552 с. ; 8°.

Видання містить численні доповнення номенклатури (4500 слів) та фразеології (5000 прикладів із 1000 прислів'ями). Широко представлена загальноживана та спеціальна лексика французької мови, що включає велику кількість історизмів, архаїзмів, реалій другої половини XIX ст., що надає особливої цінності цьому словнику, роблячи його справжньою знахідкою для перекладачів та лінгвістів. Призначений для філологів, перекладачів, істориків, а також для всіх, хто цікавиться іноземними мовами.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні зеленим коленкором, чорний напівшкіряний бинтовий корінець із золотим тисненням, на корінці зазначені прізвище автора, назва книги), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. Перша частина: на авантитулі – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов», титульній сторінці – підписи чорними чорнилами «Дмитрия Аммосова», «Д. Аммосова». Друга частина: на авантитулі, титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосова».

25. Попов, Е. Н. Новая геометрия. Систематический курс геометрии, изложенный согласно законам познания : общедоступ. рук. для обучения и самообучения / Е. Н. Попов. – Москва : Типолитограф. т-ва И. Н. Кушнерёв и К°, 1913. – (Библиотека И. Горбунова-Посадова ; № 285).

Кн. 1 : Наглядная геометрия на плоскости (интуитивная планиметрия). – 1913. – XIV, 241 с. : ил. ; 8°.

Навчальний посібник є загальнодоступним керівництвом для навчання та саморозвитку. Висвітлює основні поняття геометрії на площині (планиметрия): симетрія, коло, полігони, пов'язані лінії, еліпс, гіпербола, парабола тощо. Доповнюють матеріал малюнки та креслення.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні сірим папером з малюнком «під мрамур», чорний коленкоровий корінець, форзаци, обклеєні рожевим папером з малюнком «під мрамур»), в задовільному фізичному стані.

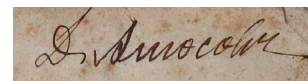
Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов».

26. Программы испытаний на звания штурманов торгового флота малого и дальнего плаваний : (по закону 31 окт. 1909 г.) / М-во торговли и промышленности, Отд. торгового мореплавания. – Санкт-Петербург : Тип. В. Ф. Киршбаума (отд.), 1913. –70 с. ; 8°.

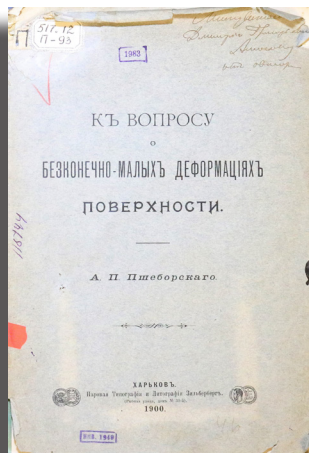
Книга спеціально призначена для самопідготовки до вступних іспитів для професійних моряків, які бажають отримати звання штурманів ближнього та далекого плавань. У виданні розглядаються різноманітні питання з військово-морської тематики: навігація та лоція, морська практика, морехідна астрономія, суднобудування, судова та вантажна звітність, океанографія, комерційна географія тощо.

Обкладинка: оригінальна втрачена.

Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов».

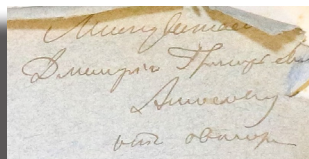

27. Пшеборский, А. П. К вопросу о бесконечно-малых деформациях поверхности / А. П. Пшеборский. – Харьков : Паровая тип. и литогр. Зильберберг, 1900. – 12 с. ; 8°. – Отд. отт. : Сообщ. Харьков. мат. о-ва, т. 7.

У даній праці розглянуті питання стосовно деформації поверхні, що зводиться до інтегрування або системи лінійних рівнянь у приватних похідних першого порядку або до інтегрування одного лінійного рівняння у приватних похідних другого порядку. Автор пропонує знайти рівняння сімейства поверхонь або їхніх частин, що накладаються на дану поверхню. В роботі виводиться система рівнянь нескінченно малих деформацій для поверхонь.

Обкладинка: оригінальна, видавнича, м'яка, в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На м'якій обкладинці – підпис чорними чорнилами «Многоуважаемому Дмитрию Григорьевичу Аммосову от автора».

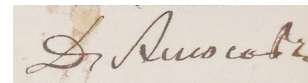
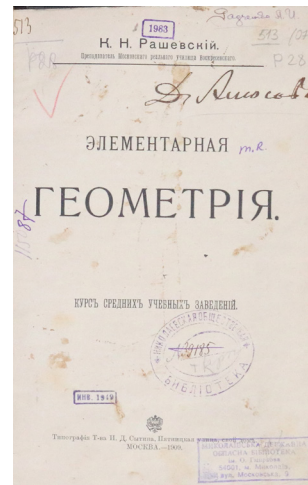

28. Рашевский, К. Н. Элементарная геометрия : курс сред. учеб. заведений / К. Н. Рашевский. – Москва : Тип. т-ва И. Д. Сытина, 1909. – IV, 304, II с. : ил. ; 8°.

Підручник складений для середніх навчальних закладів. Висвітлює основні поняття, теореми із планіметрії, стереометрії, містить пояснювальні малюнки, вправи для виконання.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з світлого картону, червоний коленкоровий корінець), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов», підпис синіми чорнилами «Радченко А. И.», с. 218, 305 – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосов».

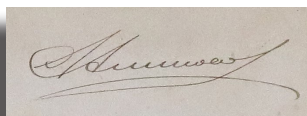

29. Реклю, Ж. Ж. Э. Земля : описание жизнен. явлений земного шара ; пер. со 2-го изд. / Ж. Ж. Э. Реклю. – Санкт-Петербург : Изд. картогр. заведения г. Ильина. Тип. т-ва «Обществ. польза», 1872 – .
[Т.] 1 : Суша. – 1872. – IV, VI, 615 с., [19] л. к. ; 8°.

Книга французького географа, мандрівника, члена Паризького Географічного товариства перекладена на багато мов світу. В 1867 р. вийшов перший том видання і до сьогодні не втрачає своєї наукової цінності. Ця книга – доступний курс із фізичної географії, автор детально описує нашу планету як житло для людини, розповідає про природні явища, що відбуваються на земній кулі тощо.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні синім папером з малюнком «під мармур», коричневий напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис чорними чорнилами «Аммосов», титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Н. Аммосов».

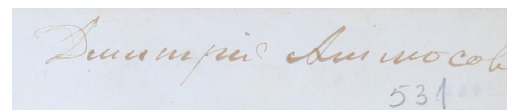
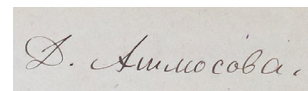

30. Слудский, Ф. А. Курс теоретической механики / Ф. А. Слудский. – [Москва : б. и., 1881]. – 455, [2] с. : ил. ; 8°.

У виданні детально викладаються основи теоретичної механіки, кінематики, динаміки різноманітних систем, доповнюють текст малюнки.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні зеленим папером, чорний напівшкіряний корінець із золотим тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосова», титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Дмитрия Аммосова», с. 30, 98 – підпис «Д. Аммосова», на нижньому форзаці – напис олівцем іноземною мовою, на сторінках книги – підкреслення, пояснювальні примітки олівцем, знаки запитання в незрозумілому тексті, математичні формули, плюси та знаки оклику.

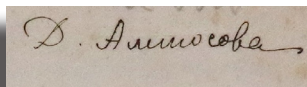
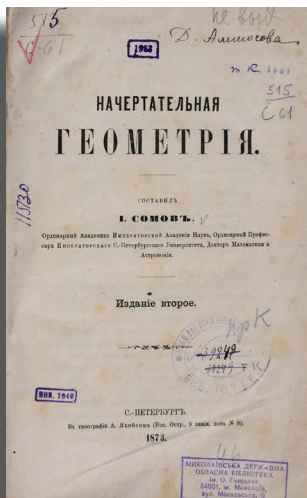

31. Сомов, И. Начертательная геометрия / И. Сомов. – 2-е изд. – Санкт-Петербург. : Тип. А. Якобсона, 1873. – VIII, 164 с.

У виданні детально висвітлюються основи інженерної дисципліни, що вивчає просторові фігури за допомогою їхнього проєкціювання (прокладання) на площині.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним папером, чорний напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосова», с. III – підпис чорними чорнилами «Дмитрия Аммосова».

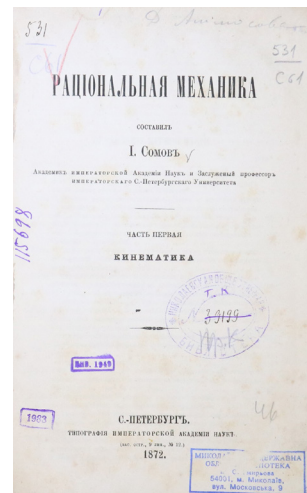

32. Сомов, И. Рациональная механика / сост. И. Сомов. – Санкт-Петербург : Тип. Имп. акад. наук.
Ч. 1 : Кинематика. – 1872.– XII, 397 с. ; 8°.

Видання складене на основі курсу лекцій раціональної механіки, який автор викладав в С.-Петербурзькому університеті. Книга детально висвітлює основи кінематики, багато уваги приділяється математичному аналізу та геометрії, додаються параграфи із особистими дослідженнями автора.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним папером, чорний напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням, мармурові обрізи), в задовільному фізичному стані.

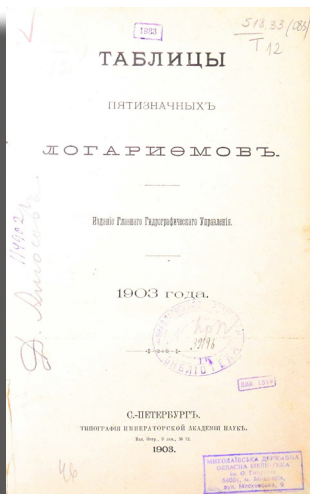
Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис чорними чорнилами «Д. Аммосова», титульній сторінці – підпис олівцем «Д. Аммосова».

Д. Аммосова

Д. Аммосова

33. Таблицы пятизначных логарифмов, 1903. – Санкт-Петербург : Изд. гл. гидрогр. упр. Тип. Имп. акад. наук. – 1903. – 170 с. ; 8°.

Дані таблиці призначені для швидкого обчислення логарифмів або множення великих чисел. Обчислення творів, ступенів і коренів полегшується завдяки широкій доступності опублікованих таблиць логарифмів, використанню так званої логарифмічної лінійки – обчислювального інструменту, принцип роботи якого заснований на властивостях логарифмів. До видання увійшли таблиці п'ятизначних логарифмів чисел, тригонометричних функцій, синусів кута, сум і різниць.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні зеленим коленкором, коричневий напівшкіряний корінець із сліпим (блінтовим) тисненням, на корінці зазначені назва книги, рік видання), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На титульній сторінці, с. 39, 85, 151 – напис олівцем «Д. Аммосов».

34. Фролов, А. Приложение алгебры к геометрии и начала аналитической геометрии на плоскости / А. Фролов. – Санкт-Петербург : Тип. Тренке и Фюсно, 1888.

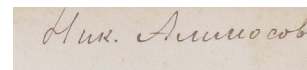
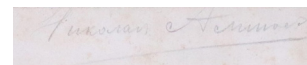
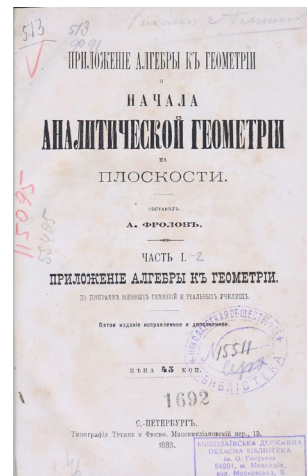
Ч. 1 : Приложение алгебры к геометрии : по прогр. воен. гимназий и реал. училищ. – 5-е изд. испр. и доп. – 1888. – IV, 76 с. ; 8°.

Ч. 2 : Начала аналитической геометрии на плоскости : по прогр. воен. гимназий. – 1880. – IV, 196 с. : ил. ; 8°.

У навчальному посібнику висвітлюються базові поняття із курсу лінійної алгебри та аналітичної геометрії на площині, наводяться роз'яснювальні приклади, типові завдання, питання для самоперевірки.

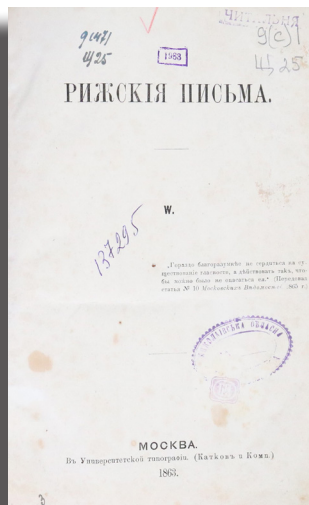
Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні коричневим папером із малюнком «під мармур», коричневий напівшкіряний корінець), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірників. Перша частина: на титульній сторінці – напис олівцем «Николай Аммосов», с. III – підпис чорними чорнилами «Ник. Аммосов. 18 VIII 85», с. 69 – напис олівцем «Ник. Амм.», с. 75 – формули олівцем. Друга частина: на авантитулі, титульній сторінці – підпис чорними чорнилами «Ник. Аммосов», титульній сторінці – печатка синіми чорнилами «Книжный и нотный магазин М. О. Шаха в Николаеве. Письменные и рисовальные принадлежности».

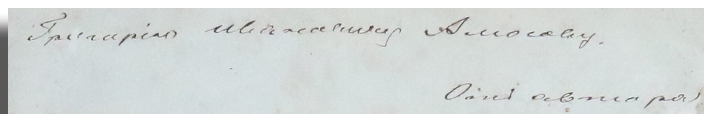
35. Щапов, А. П. Рижские письма / А. П. Щапов. – Москва : Унив. тип. (Катков и К^о), 1863. – 79 с. : 1 л. портр. ; 8°.

Видання складається з 9 листів-нарисів вченого-історика, публіциста про історію міста Риги – найбільшого політичного, економічного і культурного центру Латвії. Автор описує склад Ризького міського устрою, суспільство, економіку, промисловість тощо.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні чорним коленкором, на верхній кришці міститься сліпе (блінтове) тиснення із назвою видання, чорний напівшкіряний корінець), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На авантитулі – підпис чорними чорнилами «Григорію Ивановичу Аммосову от автора».

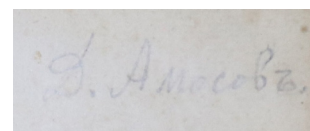
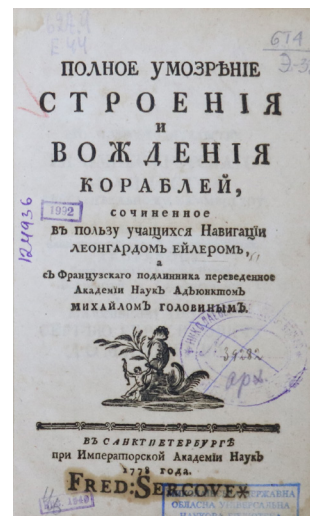

36. Эйлер, Л. Полное умозрѣніе строения и вожденія кораблей / Л. Эйлер ; пер. с фр. подлинника М. Головина. – Санкт-Петербург : При Имп. акад. наук, 1778. – [17], 1, 287, 292-434 с., [6] л. черт. ; 8°.

Пам'ятка книгодрукування детально висвітлює суднобудування, теорію навігації морських суден, призначена для мореплавців. Додатково подаються численні примітки та креслення.

Обкладинка: оригінальна, тверда (кришки книжкового блоку – з картону, обклеєні коричневою шкірою, коричневий шкіряний корінець із вставкою шматочка червоної шкіри із сліпим (блінтовим) тисненням, обрізи тоновані червоним кольором), в задовільному фізичному стані.

Особливості примірника. На верхньому форзаці – підпис олівцем «Д. Аммосов», на сторінках – пояснювальні написи, знаки питання та оклику, зроблені олівцем.

РЕДМЕТНИЙ ПОКАЖЧИК

Економічні науки	21
Історичні науки	4, 11, 12, 14, 35
Мовнознавство	24
Природознавчі науки.	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 13, 15, 18, 19, 20, 22, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34
Технічні науки	8, 17, 23, 26, 36
Сільське господарство	16

